

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bhar.III.148/2025/5.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Dr. Horváth Péter, bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2025. május 13.

Az ügy tárgya: hivatali vesztegetés elfogadásának büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa, Kb.I.83/2023/8.,
ítélet, előkészítő ülés, 2024. március 21.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, 6.Kbf.28/2024/7.,
ítélet, tanácsülés, 2024. szeptember 6.

A fellebbezés előterjesztője: a vádlott védője
a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség

A fellebbezés iránya: a vádlott javára
a vádlott terhére

Rendelkező rész

A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a vádlott védője és az ügyészség által bejelentett másodfellebbezéseket

elbírálva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.28/2024/7. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat bűnösnek mondja ki hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés].

Ezért őt 1 (egy) év szabadságvesztés büntetésre ítéli, amelynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén azt börtönben kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét – a bűnjelek lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó részében – helybenhagyja.

Indokolás

I.

[1] A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2024. március 21. napján meghozott Kb.I.83/2023/8. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) és ac) alpont]. Ezért őt 1 év fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, így összesen 225.000 forint pénzbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből a büntetés fele részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett, rendelkezett továbbá a bűnjelekről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a 2024. szeptember 6. napján meghozott 6.Kbf.28/2024/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlottat az ellene hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) és ac) alpont] miatt emelt vád alól felmentette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

[3] A másodfokú bíróság ítélete ellen a vádlott védője az ítélet indokolását kifogásolva, míg a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a vádlott bűnösségének megállapítása, és vele szemben büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[4] A vádlott védője a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság ítéletében írt minősítés jogszabálysértő, illetve az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó rendelkezés is törvénysértő. Ekként valójában azt sérelmezte, hogy az ítéletábra miért a vádiratban írt minősítés szerinti bűncselekmény vádja alól mentette fel a vádlottat, holott az ítélet jogi indokolása körében kifejtette, hogy ez a minősítés egyébként téves.

[5] Mindezek alapján elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a fellebbezésében kifejtette, hogy a másodfokú katonai tanács a büntetőeljárási törvény rendelkezéseit sértő módon tévedett abban, hogy a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szervnek jelen ügyben nem megbízhatósági vizsgálatot, hanem előkészítő eljárást kellett volna lefolytatnia.

[7] Ehhez képest a megbízhatósági vizsgálat elrendelését megelőzően az adatok nem bűncselekmény megvalósulására utaltak, hanem a fogvatartottal való tilalmazott kapcsolattartásban megnyilvánuló fegyelemsértés gyanúját vetették fel. Ennek ellenőrzésére pedig az irányadó jogszabályok törvényes eljárási rendként megbízhatósági vizsgálat lefolytatását rendelik. Ehhez kapcsolódóan utalt arra is, hogy az előkészítő eljárás lefolytatása nem törvényi kötelezettség, hanem csupán egy lehetőség.

[8] Indokai szerint a Szolgálat a katonai büntetőeljárás elrendelését megelőzően a jogszabályok maradéktalan megtartásával, tévedés nélkül folytatta le a megbízhatósági vizsgálatot, így az abból származó bizonyítékok törvényesek, az eljárás során figyelembe vehetők voltak.

[9] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a vádlottat mondja ki bűnösnek hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés], és vele szemben szabjon ki büntetést.

[10] A Legfőbb Ügyészség BF.1292/2024/2. számú átiratában a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezését fenntartotta, kiegészítette.

[11] Utalt rá, hogy jelen ügyben a tényállás megalapozottsága a másodfokú eljárásban sem volt vizsgálható, ekként a másodfokú bíróságnak a tényállás megalapozatlanságával kapcsolatos okfejtése az általa végzett felülbírálat szempontjából valójában irreleváns.

[12] Indokai szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor az irányadó tényállásból azt a következtetést vonta le, hogy a vádlott terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény.

[13] Az ítéletábra tévesen, és az irányadó kúriai gyakorlattal ellentétesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a vádlott cselekményének jogi értékelése során a vélt bűncselekmény megítélésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat szerint kell eljárni. Az általa e körben hivatkozott eseti döntés sem a bűncselekmény jellegét, sem a tárgyi oldal elemeit, sem pedig az alanyi oldalt érintően nem hozható kapcsolatba a vádlottnak felrótt cselekménnyel, ekként az a jelen ügyben nem irányadó.

[14] Kifejtette, hogy a másodfokú katonai tanács a társadalomra veszélyesség hiánya tekintetében egy olyan kúriai határozatra hivatkozott, amely maga is rögzíti, hogy nem a megbízhatósági vizsgálat létjogosultságát kérdőjelezi meg, és nem is általános érvennyel mondja ki, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának társadalomra veszélyessége hiányzik.

[15] Az irányadó ítélkezési gyakorlatra utalással kiemelte, hogy a mesterséges élethelyzettel összefüggésben kizárólag annak van jelentősége, hogy a vádlottnak vissza kellett volna utasítania a felajánlott előnyt, enélkül ugyanis a rá nézve irányadó jogszabályi tilalom megsértése miatt bűncselekményt valósított meg. Továbbmenően, a mesterséges élethelyzet értékelésére nem a bűncselekmény minősítése során kerülhet sor, hanem csupán a büntetés kiszabása körében lehet jelentősége.

[16] A társadalomra veszélyesség megítélésének szempontjából annak sincs érdemi jelentősége, hogy a cselekmény végig a hatóság kontrollja alatt, annak előzetes tudtával és beleegyezésével, illetve tevékeny közreműködése mellett történt. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy amennyiben jelen bűncselekmény nem egy megbízhatósági vizsgálat keretei között, de a hatóság előzetes értesítését követően történt volna, és annak során került volna sor a tettenérésre, a hatósági kontroll ugyanúgy meglett volna, de értelemszerűen nem képezte volna akadályát a bűncselekmény megállapításának.

[17] A cselekmény jogi minősítését érintően egyetértett azzal, hogy kizárólag a hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének alapeseti alakzata állapítható meg.

[18] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 294. § (1) bekezdésében meghatározott hivatali vesztegetés elfogadásának büntetnében, vele szemben szabjon ki szabadságvesztés büntetést, amelyet az alapeset megállapítása okán próbaidőre függeszsen fel. A vádlottat ítélje pénzbüntetésre is, melynek megfizetésére engedélyezzen részletfizetést. Ugyanakkor a vádlott előzetes mentesítését – az általa megvalósított bűncselekmény jellegére figyelemmel – nem tartotta indokoltnak.

III.

[19] A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[20] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője a módosított fellebbezést fenntartotta, és a Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában írtakkal egyező tartalommal szólalt fel. Kiemelte, hogy a megbízhatósági vizsgálat során elkövetett bűncselekmény jogi megítélését illetően a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa jelen ügyben is eltért a Kúria által folytatott következetes gyakorlattól.

[21] A vádlott védője a másodfellebbezés írásbeli indokolásában foglaltaknak megfelelően szólalt fel. Kifejtette, hogy végső soron a Kúria döntési jogkörébe tartozik annak jogi megítélése, hogy a vádlott felmentése helyes-e. Arra az esetre, ha mégis úgy ítéli meg, hogy a vádlott bűnös, indítványozta, hogy a vádlott felelősségét a Kúria hivatali vesztegetés elfogadásának alapesetében mondja ki, és az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetéshez képest enyhébb, felfüggesztett büntetést szabjon ki.

[22] A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában kifejezte, hogy a bűncselekmény elkövetését megbánta. Az elkövetéskor rossz élethelyzetben volt, amelyet még a gyermeke születése előtt rendezni szeretett volna. Ehhez azonban nem megfelelő eszközt választott, holott a családjához is fordulhatott volna. Az eljárás nagy lecke volt számára, főleg azért, mert szeretett a börtönben dolgozni. Elmondta, hogy két gyermeke tartásáról továbbra is gondoskodik, röviddel ezelőtt pedig közeli hozzátartozóját veszítette el.

IV.

[23] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezése alapos, a védő fellebbezése nem alapos.

[24] A másodfellebbezés alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban – a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül – biztosítja. Ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén biztosítja.

[25] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslat terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére, és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül.

[26] A Be. 615. § (1) és (2) bekezdése – a (2a) bekezdésben írt korlátok között – meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdése pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.

[27] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezések alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak.

[28] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bíróságéval ellentétes.

[29] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pont első fordulata értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette.

[30] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét hivatali vesztegetés elfogadásának büntetése [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) és ac) alpont] állapította meg, a másodfokú bíróság azonban felmentette.

[31] Értelemszerűen a másodfokú bíróság döntése ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletével.

[32] Az ellentétes rendelkezés, mint a másodfellebbezés törvényi okának rendeltetése az, hogy lehetőség nyíljon az ellentétet, illetve eltérést eldöntő új eljárási fokra.

[33] Nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[34] Utóbbiról rendelkezik a Be. 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat Be. 618. § szerinti szabályozása.

[35] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen (hivatalból), hanem csak akkor jelent harmadfokú eljárásra jogot, ha az ilyen, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak akkor, ha a jogosult (Be. 616. §) a törvény adta jogával élve, valamely törvényi okból sérelmezi a másodfokú határozatot.

[36] Jelen ügyben e joggal az ügyészség és a védő egyaránt élt is.

[37] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve – a Be. 2021. január 1. napjától hatályos szövegének – b) pontja szerint kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[38] Az ügyészség másodfellebbezése a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontján alapult, az ellentétes döntést is sérelmezve a vádlott bűnösségének kimondását célozta.

[39] A védő által bejelentett fellebbezés az ellentétes döntést nem támadta, a Be. 583. § (4) bekezdése szerint nem is támadhatta. A másodfellebbezése a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontján alapult, a Be. 583. § (3) bekezdés c) pont első fordulata alapján a felmentő ítélet indokolását sérelmezte.

[40] A joghatályos másodfellebbezések alapján a Kúria – első körben – a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[41] A felülbírálat tárgya főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig a tényállás megalapozottsága.

[42] Mindezek előrebecsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárná [Be. 625. § (1) bekezdés és (2) bekezdés]. Ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak.

[43] Az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályokat betartva folytatta le.

[44] Jelen ügyben a vádlott a bűncselekmény elkövetését az előkészítő ülésen a vádiratban írtakkal egyezően beismerte, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemondott. E nyilatkozatát a törvényszék katonai tanácsa elfogadta, és az előkészítő ülésen ítéletet hozott [Be. 504. § (1)-(3) bekezdés].

[45] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a Be. 583. § (3) bekezdése alapján a vádlott és a védő kizárólag a büntetés enyhítése, míg az ügyész ugyancsak kizárólag a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést (Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.I.83/2023/8. számú jegyzőkönyv-kivonat 2. oldal, illetve Kb.I.83/2023/9. számú irat).

[46] A Kúria megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó volt, annak megalapozottságát a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta.

[47] A Be. 590. § (3) bekezdése szerint ugyanis, ha a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálja felül.

[48] Ezt egyébként a másodfokú bíróság is rögzítette {Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.28/2024/7. számú ítélet [6] bekezdés}.

[49] Ehhez képest az ítéletének [8]-[13] bekezdéseiben elméleti fejtegetésbe bocsátkozott arról, hogy jelen ügyben a megbízhatósági vizsgálat elrendelésének jogszabályi alapja hiányzott, ehelyett előkészítő eljárást kellett volna lefolytatni. Álláspontja szerint ezért a megbízhatósági vizsgálat a tisztességes eljárás tilalmába ütközött, melyből azt a következtetést vonta le, hogy annak eredménye – sem az annak során keletkezett, sem az abból fakadó – bizonyítékként nem vehető figyelembe, a vádlott előkészítő ülésen tett beismerő vallomásra pedig önmagában nem alapítható megalapozott marasztaló tényállás.

[50] A másodfokú katonai tanács ezen okfejtése – tartalma szerint – a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelő, mérlegelő (felülmérlegelő) tevékenység, a beismerés természetének, elfogadhatóságának vizsgálata, amelynek jogi következményeit egyébként a másodfokú bíróság sem vonta (vonhatta) le, ugyanis az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatát a tényállást nem érintve végezte el, azt maga is irányadónak tekintette.

[51] Helytálló a Legfőbb Ügyészség észrevétele, hogy az ítélet tábla okfejtése jelen ügy megítélése szempontjából valójában irreleváns.

[52] Ezért a másodfokú ítélet [8]-[13] bekezdéseit a Kúria mellőzi az indokolásból.

[53] A Be. 619. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által – a Be. 580. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel – változtatás nélkül hagyott tényállás irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[54] A vádlott bűnösségére vont következtetés alapját nyilvánvalóan az irányadónak tekintett tényállás képezi. A másodfokú bíróság az irányadó tényállásból eltérő jogi következtetésre jutott.

[55] Ekként az egyik ítélet szerint a vádlott bűncselekményt követett el, a másik szerint viszont nem.

[56] Eldöntendő kérdés az irányadó tényállás szerinti vádlotti magatartások minősítése, ami anyagi jogi kérdés.

[57] Ehhez képest tévedett a másodfokú bíróság, amikor a vádlottat az ellene emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette.

[58] A másodfokú bíróság eltérő jogi következtetésének lényege az volt, hogy

- jelen ügyben a vélt bűncselekményre kialakított ítélkezési gyakorlat szerint kell eljárni, és még a vádlott beismerő vallomása mellett sincs helye büntetőjogi felelősségre vonásnak, mivel az elkövető tévesen gondolja azt, hogy bűncselekményt valósított meg;

- ez a megállapítás a megbízhatósági vizsgálat során elkövetett tényállásszerű magatartásra is vonatkoztatható;

- ennek oka, hogy a megbízhatósági vizsgálat során, mesterséges élethelyzetben a hatóság által motivált cselekménynek nincs társadalomra veszélyessége, az a védett jogtárgyat eleve nem képes megsérteni.

[59] A másodfokú katonai tanács mindhárom vonatkozásban téves jogi álláspontot fogalmazott meg.

[60] Helytállóan utalt a Legfőbb Ügyészség arra, hogy az ítélet tábla által hivatkozott EBH 2012.B.4. számon közzétett eseti döntés jelen ügyben nem irányadó, mivel az abban alapul vett tényállás sem a bűncselekmény jellegét, sem a tárgyi oldal elemeit, sem pedig az alanyi oldalt illetően nem hozható kapcsolatba a jelen büntetőüggyel.

[61] Az eseti döntés alapjául szolgáló tényállás lényege szerint ugyanis az elkövető ellátatlanul hagyta az eleve holtan született csecsemőjét. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a terhelt cselekményét az alkalmatlan kísérlet szabályai szerint kell-e elbírálni és ekként a felelősségét megállapítani, vagy bűncselekmény hiányában felmentő ítéletet kell-e hozni.

[62] A Legfelsőbb Bíróság abban az ügyben úgy foglalt állást, hogy ha hiányzik a jogi tárgy (adott ügyben az emberi élet), mint a tárgyi oldal olyan szükséges ismérve, amely már önmagában fogalmilag kizárja az emberölés büntetvének megkezdését, a bűncselekményt sem megkezdeni, sem befejezni nem lehetséges, a bűnös szándékkal célba vett eredmény objektíve nem érhető el, vagyis a bűncselekmény kísérleti stádiumba sem juthat el.

[63] A Kúria rögzíti, hogy sem az ítélet tábla által hivatkozott eseti döntés alapjául szolgáló, sem pedig a jelen ügy tárgyát képező jogkérdés megítélése nem tartozik a vélt bűncselekmény körébe.

[64] A vélt (putatív) bűncselekmény kétségtelenül nem bűncselekmény. Azt jelenti, hogy az elkövető a cselekményét tévesen azért tartja büntetendőnek, mert egy valóságban nem létező büntetőjogi tényállás meglétét, illetve megvalósulását hiszi, vagyis jogilag tiltottnak gondol egy olyan cselekményt, amelyet a törvényhozó valójában nem tilalmazott. A

büntetlenül maradást ez esetben az magyarázza, hogy nem az elkövető téves elképzelése, hanem kizárólag a büntetőtörvény valós rendelkezése lehet a megvalósított magatartás büntetendőségének az alapja.

[65] Jelen ügyben nyilvánvalóan nem erről van szó. A hivatali vesztegetés elfogadása mindig is büntetőjogilag tilalmazott, közismerten büntetéssel fenyegetett magatartás volt, szóba sem kerülhet, hogy a vádlott tévesen feltételezhette azt, hogy a cselekménye bűncselekmény.

[66] Éppen ellenkezőleg, a hivatalos személy vádlott pontosan tisztában volt a cselekménye jogilag tilalmazott voltával.

[67] Az ítéletábra jogi álláspontja dogmatikailag valójában nem a vélt bűncselekmény lehetőségét, hanem a társadalomra veszélyességben való tévedés vizsgálatának szükségességét veti fel.

[68] A Btk. 20. § (2) bekezdése szerint nem büntethető, aki a büntetendő cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.

[69] A társadalomra veszélyességben való tévedés azt jelenti, hogy az elkövető téves tudata azt eredményezi, hogy cselekményét – a valósággal ellentétesen – nem tartja veszélyesnek a társadalomra. E kategória a cselekmény jogi megítélésének ismereténél jóval bővebb. A társadalomra veszélyesség tudata alatt egyaránt értendő akár a cselekmény jogellenességének, akár a társadalmi megítélésének tudata, vagy a cselekményhez kapcsolódó erkölcsi rosszallás ismerete. Az elkövetőnek a magatartása tilalmazott voltát kell felismernie. Ebből következően a társadalomra veszélyességben való tévedést kizárja a cselekmény jogellenességének, erkölcsellenességének, társadalmi helytelenítésének vagy ezek bármelyikének a felismerése {Kúria Bfv.II.757/2024/6. szám [39] bekezdés, BH 2025.54.}.

[70] Ezen túl további konjunktív feltétele a szóban lévő büntethetőséget kizáró ok megállapíthatóságának a tévedés alapos oka.

[71] Jelen esetben mindkét törvényi feltétel hiányzik.

[72] Szóba sem kerülhet, hogy a büntetés-végrehajtási szervezetben hosszabb ideje szolgálatot teljesítő, hivatalos személy vádlott ne lett volna tisztában azzal, hogy működésével, tevékenységével kapcsolatban semmilyen előnyt nem kérhet, kaphat egy fogvatartottól. Sőt, a hivatásának mindenki által ismert alapszabálya, a büntetés-végrehajtás rendjének és sikerességének feltétele, hogy a szolgálati feladat teljesítésén kívül a fogvatartottakkal való minden kapcsolattartás tilos.

[73] Mindebből következik, hogy a vádlott nem volt, nem lehetett abban a téves feltevésben, hogy a cselekménye nem veszélyes a társadalomra.

[74] A tévedés mint büntethetőséget kizáró ok tehát jelen ügyben fel sem merülhet.

[75] E körben vizsgálandó az ítéletábra azon – a következetes ítélkezési gyakorlattal ellentétesen – feltevése, hogy a megbízhatósági vizsgálat során, mesterséges élethelyzetben a hatóság által motivált cselekménynek nincs társadalomra veszélyessége, mivel a védett jogi tárgyat nem képes megsérteni.

[76] Az ítéletábra álláspontja minden jogi alapot nélkülöz.

[77] A Btk. 294. § (1) bekezdése szerint az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[78] A Kúria rögzíti a következőket.

[79] A Btk. XXVII. Fejezetében szabályozott korrupciós bűncselekmények védett jogi tárgya a közélet tisztasága, s ezen belül a gazdasági szféra, hivatali szféra, hatósági eljárás, valamint a bűncselekmény súlyára tekintettel tartalmazza az egyes tényállások sorrendjét. A hivatali passzív vesztegetés elkövetési magatartása a jogtalan előny kérése, illetve annak vagy az előny ígéretének elfogadása. A bűncselekmény megvalósulásának feltétele, hogy ennek a hivatali működéssel összefüggésben kell történnie. A bűncselekmény elkövetője kizárólag hivatalos személy lehet [Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pont].

[80] A hivatali vesztegetés elfogadása bűncselekményének változatlan kiinduló pontja, hogy a hivatalos személy a közhatalom részese. Működésével szemben alapvető követelmény, hogy a közhatalmat az őt terhelő közfeladat végzésére használja. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy hatáskörében marad, és a hatáskörébe tartozó feladatkört, az egyes ügyeket részrehajlás nélkül intézi.

[81] A hivatalos személy mivoltot, a hivatalos személy hatáskörét és feladatkörét a jogszabály meghatározza, azonban – értelemszerűen – a jogszabály nem határozza meg teljes részletességgel a közfeladat teljesítésének cselekvési módját, a hivatalos személy viselkedési szabályait.

[82] Kétségtelen, hogy a hivatalos személy hatáskörének gyakorlása, feladatkörének teljesítése konkrét cselekvésben nyilvánul meg, amelyhez adott esetben mérlegelési jogkör is járulhat, ami alatt azonban nem korlátlan cselekvési szabadságot kell érteni.

[83] Bármilyen tág is ez a jogkör, a hivatalos személyt mindenképpen köti az az általános szabály, hogy pártatlanul kell mérlegelnie, tárgyilagosan, részrehajlás nélkül kell eljárnia.

[84] Ez pedig valójában jogi, normatív követelmény, hivatali kötelesség, aminek tudata a hivatalos személy oldalán elvárt, a környezete számára pedig közismert, a hivatalos személy iránti közbizalom lényege.

[85] A megbízhatósági vizsgálat lényege végső soron az arról való meggyőződés igénye, hogy a hivatalos személy tisztában van-e az ekként meghatározott kötelezettségeivel, és hogy a vele szemben támasztott jogi és társadalmi elvárásoknak megfelelően cselekszik-e.

[86] Amennyiben nem, az általa megvalósított magatartás sérti a korrupciós bűncselekmények jogi tárgyaként meghatározott, ekként büntetőjogilag védett közélet tisztaságát. Az elvárattal szembeni cselekvés, vagyis a tényállásszerű magatartás tanúsítása aktuálisan akkor is jogtárgyat sértő (társadalomra veszélyes), ha a véghezvitele éppen a felfedése, megismerhetővé tétele érdekében folytatott, szabályozott keretek közötti eljárás, megbízhatósági vizsgálat során történik.

[87] Ezt tükrözi a Kúria Legfőbb Ügyészség által is hivatkozott következetes ítélkezési gyakorlata [Bhar.I.1826/2017/7. (EBH 2018.B.16.), Bhar.I.1857/2017/6., Bhar.II.1.383/2020/3., Bhar.I.1375/2022/5. (BH 2023.268.), Bhar.III.827/2023/6.].

[88] Mindez nem jelenti azonban azt, hogy valamely esetben ne lehetne olyan körülmény, amely az elkövetőnek felrótt magatartás társadalomra veszélyes jellegét kivételes jelleggel kizárná.

[89] Ez történt az EBH 2018.B.1. számon közzétett Bhar.I.520/2017/3. számú ügyben, melyben a megbízhatósági vizsgálatot folytató tárgyalótiszt az előzetesen kidolgozott és jóváhagyott végrehajtási terv kereteit túllépve, a fokozatosság követelményét megsértve úgy adott át kéretlenül pénzt az elkövetőnek, hogy ezzel őt kész tények elé állította, a helyes és a rossz cselekvés közti választási lehetőségét kizárta.

[90] A Kúria rámutat, hogy e határozat maga is azt tartalmazza, hogy „(...) nem a megbízhatósági vizsgálat létjogosultságát kérdőjelezi meg (minthogy jogalkalmazó, és nem jogalkotó, vagy a jogszabály alaptörvénynek való megfeleléséget végző Alkotmánybíróság

lévén, ezt nem is teheti), és nem általános érvénnyel mondta ki, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának társadalomra veszélyessége hiányzik.” {Kúria Bhar.I.520/2017/3. [44] bekezdés}.

[91] A Kúria Bhar.I.1826/2017/7. és Bhar.I.1857/2017/6. számú határozata ezt megerősítve rögzítette: az idézett közzétett elvi határozat nem minden, megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntettségére vonatkozik. Minden ügyben az eset összes körülményei alapján kell megállapítani, hogy a vádlott vesztegetési cselekménye veszélyes-e a társadalomra.

[92] Jelen ügyben nem merült fel olyan körülmény, amely a vádlottnak felrótt magatartás társadalomra veszélyességét kizárná.

[93] Éppen ellenkezőleg, a kezdeményező szerepe, illetve a jogtalan cselekményhez való mindvégig következetes hozzáállása a korrupciós bűncselekményekben megnyilvánuló fokozott társadalomra veszélyességet tükrözi.

[94] Jelen ügyben nem vitás, hogy a bűncselekmény elkövetésekor a vádlott szolgálatban lévő hivatalos személy volt.

[95] A Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pontja szerint hivatalos személy a központi államigazgatási szervnél közhatalmi feladatot ellátó vagy szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetészerű működéséhez tartozik.

[96] A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdés d) pontja és az (5) bekezdés b) pontja alapján a büntetés-végrehajtási szervezet központi államigazgatási szerv.

[97] A vádlott hivatásos állományú büntetés-végrehajtási törzsőrmester volt; a kérdéses időszakban foglalkoztatási segédelőadóként teljesített szolgálatot. A vádlott jogosult volt arra, hogy az elítéltek jutalmazására javaslatot tegyen.

[98] Az irányadó tényállás lényege szerint

- a vádlott a munkakörének ellátása során ismerte meg az egyik fogvatartottat, akivel több alkalommal beszélgetést kezdeményezett, melyek során azt kérte tőle, hogy segítsen hozzájutni 1.500.000 forint kölcsönhöz azért, hogy a pénzügyi intézmény felé fennálló tartozását teljesíteni tudja;
- ilyen előzményeket követően a megbízhatósági vizsgálatot végző tárgyalótiszt felvette a kapcsolatot a vádlottal, és arról tájékoztatta, hogy a fogvatartott kérésére telefonál, mert úgy tudja, hogy kölcsönt szeretne;
- a vádlott ezt a tárgyalótisztnek megerősítette, akivel személyes találkozót beszéltek meg;
- ennek alkalmával a vádlott a tárgyalótisztnek elmondta, hogy 1.500.000 forintra lenne szüksége, amit egy év időtartamra kérne kölcsön;
- a tárgyalótiszt közölte vele, hogy a találkozó időpontjában 500.000 forintot kölcsön tud adni, de ennek fejében azt kérte, hogy a vádlott vigyen be a fogvatartott részére mobiltelefonokat és SIM-kártyákat, illetve segítse abban, hogy az intézetben jutalomban részesüljön;
- felajánlotta, hogy amennyiben meg tudnak egyezni, akkor a későbbiekben további 1.000.000 forintot tud kölcsönadni a vádlottnak, továbbá azt is, hogy ha a vádlott ténylegesen bejuttat a fogvatartottnak SIM-kártyákat és mobiltelefonokat, akkor ennek fejében a kölcsönösszeg egy részét nem kell visszafizetnie;
- a vádlott a kölcsönösszeg megszerzése érdekében vállalta a tiltott tárgyak intézetbe juttatását, és elfogadta azt is, hogy SIM-kártya bevitele esetén darabonként 10.000 forintot,

míg mobiltelefon bevitele esetén darabonként 300.000 forintot vonjanak le a kölcsönösszegekből;

- a tárgyalótiszt készpénz átadására vonatkozó ajánlata alapján vállalta azt is, hogy elősegíti, hogy a fogvatartott az intézetben jutalomban részesüljön;
- a megállapodás alapján a tárgyalótiszt a vádlott részére átadott 2 darab SIM-kártyát, aki azt átvette azzal, hogy bejuttatja a fogvatartottnak az intézetbe;
- a tárgyalótiszt átadta a vádlottnak a kölcsönként 500.000 forintot is;
- megegyeztek továbbá, hogy egy újabb találkozón a tárgyalótiszt további 1.000.000 forintot fog majd átadni, a vádlott pedig átvesz tőle meg nem határozott számú, de legalább egy darab mobiltelefont azért, hogy azt a büntetés-végrehajtási intézetbe juttassa.

[99] Mindezekből kitűnően a vádlott hivatali minőségében, a büntetés-végrehajtás állományába tartozóként, munkaköre folytán az elítéltek jutalmazására is javaslattevői jogosultsággal rendelkezve kölcsönt kért és kapott annak fejében, hogy ígéretet tett arra, hogy egy fogvatartottnak tilalmazott tárgyakat visz az intézetbe, illetve eljár a fogvatartott jutalmazása érdekében.

[100] Az előny a lehető legszélesebb értelemben veendő, ilyennek tekintendő mindaz, ami annak élvezőjére nézve kedvezőbb helyzetet jelent a korábbinál. Ebből következően – az ellenszolgáltatás mikénti teljesítésétől függően – a részben vissza nem térítendő kölcsön vitán felül előnynek tekintendő.

[101] Itt kell megjegyezni, hogy az előny funkciója a passzív és aktív oldal számára – nyilvánvalóan kettős – kölcsönös, amely valójában az elkövetési magatartások szándékegységét jelenti. Épp ez a kölcsönösség az, ami ellentétes a közfeladat ellátásával.

[102] Ekként az irányadó tényállás alapján maradéktalanul teljesül az a törvényi követelmény, hogy a hivatali működés legyen a jogtalan előny kerete, alapja.

[103] Megjegyzi a Kúria, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a hivatalos személy működése és a jogtalan előny ígérese, adása, elfogadása között akkor a legszorosabb a kapcsolat, ha az az általa intézett ügyben történik; ámde a tényállásszerűséghez szükséges kapcsolat – miként jelen esetben is – a konkrét üggyől függetlenül is, szélesebb körben megállapítható; pusztán az a törvényi követelmény, hogy a hivatali működés legyen az előny kerete, alapja (Kúria Bfv.I.188/2012/5. számú, Bfv.I.10/2011/5. számú döntés).

[104] Ez pedig azt jelenti, hogy a vádlott cselekménye tényállásszerű, mindenben megfelel a Btk. 294. § (1) bekezdésben írt hivatali vesztegetés elfogadása tényállásának.

[105] Helytálló a Legfőbb Ügyészség álláspontja abban is, hogy a bűncselekmény minősített esetének megállapítására nem kerülhet sor.

[106] A Btk. 294. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározott esetben két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

- a) a jogtalan előnyért
- aa) hivatali kötelességét megszegi,
- ab) hatáskörét túllépi, vagy
- ac) hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetve
- b) a bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

[107] Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat a következőkre.

[108] Kétségtelen, hogy a megbízhatósági vizsgálatot végző szerv egy előre meghatározott terv szerint hajtotta végre az ellenőrzést, a tárgyalótiszt a terv szerint járt el, vagyis a mesterségesen előidézett helyzet mindvégig az ellenőrzést végző szerv kontrollja alatt volt.

[109] A megbízhatósági vizsgálat a jellegéből adódóan nem valódi szituáció. Ebből jelen ügyre vonatkozóan az is következik, hogy a kialakított élethelyzethez konkrét, egyedi ügghöz köthető, abból eredő valódi kötelelességszegés, hivatali helyzettel visszaélés nem kapcsolódott, az ellenőrzést végző szerv kontrollja miatt nem is kapcsolódhatott. Következésképpen ténybeli alap hiányában, általános feltevésre, feltételezésre alapozva az elkövetőre súlyosabb következménnyel járó minősített eset megállapítása nem lehetséges {Kúria Bfv.III.827/2023/6. szám [119]-[120] bekezdés}.

[110] A Kúria jelen ügyben is megvizsgálta az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) e körben hozott releváns döntéseit.

[111] A Teixeira de Castro kontra Portugália (1998) ügyben a két fedett nyomozó pénzt ígérve arra bírta rá a panaszt, hogy részükre kábítószer szerezzon be. Amikor a kábítószer átadására sor került, a panaszt letartóztatták, és vele szemben büntetőeljárás indult, amely nyomán szabadságvesztésre ítélték. Az EJEB megállapította, hogy a panaszossal szembeni eljárás megsértette az Európai Emberi Jogok Egyezménye 6. cikk 1. pontját, amely a tisztességes tárgyaláshoz való jog. Az EJEB érvrendszerében szubjektív és objektív érvek egyaránt tetten érhetőek, amelyek az alábbiak szerint foglalhatóak össze: egyrészt a hatóságnak nem volt oka feltételezni, hogy a panaszos kábítószer-kereskedő lenne. Vele szemben sem büntetőeljárás, sem operatív nyomozás nem volt folyamatban, továbbá büntetlen előéletű volt. Másrészt a hatósági felbujtásra nem szabályozott eljárás keretei között, tehát külön hatósági engedély nélkül került sor. Harmadrészt, hogy a fedett nyomozók túllépték a fedett nyomozói tevékenység határát, amikor bűncselekmény elkövetésére ösztönözték a címzettet (aktív magatartás). Negyedrészt nem bizonyítható, hogy a panaszos elkövette volna a bűncselekményt a fedett nyomozók fellépése nélkül is.

[112] Mindezek alapján az EJEB a tisztességes tárgyaláshoz való jog sérelmét állapította meg, amelynek folyományaként a fedett nyomozási tevékenység révén beszerzett bizonyítékok törvényesen nem lettek volna felhasználhatóak a büntetőeljárásban. A panaszosnak kártalanítást ítélt meg.

[113] A Ramanauskas kontra Litvánia (2008) ügyben az EJEB szerint törvénytelen hatósági felbujtás akkor állapítható meg, amikor a hatóság tagjai olyan befolyást gyakorolnak az elkövetőre, amely által olyan bűncselekmény elkövetésére bujtják fel, amelyet egyébként nem követett volna el, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a bűncselekmény megállapítását és a büntetőeljárás megindítását.

[114] A Bannikova kontra Oroszország (2010) ügyben az EJEB kifejtette, hogy a fedett nyomozás önmagában nem sérti a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, de a törvénytelen hatósági felbujtás veszélye miatt a használatát egyértelmű korlátok közé szükséges szorítani. Vizsgálni kell ebben a körben, hogy az elkövető a hatóság fellépése nélkül elkövette volna a bűncselekményt, amelyre abból kell következtetést levonni, hogy az elkövető büntetett előéletű-e, vagy legalábbis került-e a hatóság látókörébe, ezáltal felmerülhetett-e részéről a bűncselekmény megvalósítása. Vizsgálandó az elkövető jártassága, illetve, hogy a bűncselekményből anyagilag részesedik-e.

[115] Szintén lényeges, hogy a fedett nyomozók részéről aktív fellépés történt, vagy csupán „csatlakoztak” a bűncselekményhez. Az aktív fellépés is lehet jogszerű, ilyenkor azonban külön vizsgálni szükséges, hogy a fedett nyomozók nyomást gyakoroltak-e az elkövetőre (pl. kitartó ösztönzés, kiemelkedő előny kilátásba helyezése stb.).

[116] A fedett nyomozás csak akkor jogszerű, ha hatósági felügyelet mellett zajlik, amelyre az EJEB szerint a leghatékonyabb a bírói kontroll, ugyanakkor megfelelő garanciális szabályok és biztosítékok megléte esetén ügyészi vagy más hatósági felügyelet is megfelelő lehet.

[117] Végül az EJEB kifejtette, hogy a nemzeti bíróságokat a beismerő vallomás sem mentesíti az alól, hogy a terhelt esetleges törvénytelen hatósági felbujtásra történő hivatkozását kivizsgálják.

[118] Jelen ügyben a rendelkezésre álló iratok alapján a vádlottal szemben sor került a megbízhatósági vizsgálat elrendelésére. A Szolgálat vádlott megbízhatósági vizsgálatának elrendeléséről szóló határozata egyebek mellett tartalmazza azt, hogy a Szolgálat rendelkezésére álló és a megbízhatósági vizsgálaton kívül egyéb módon nem ellenőrizhető információk szerint a büntetés-végrehajtási állományában szolgálatot teljesítő, de pontosan be nem azonosítható személyek magatartása felveti annak gyanúját, hogy az intézetben elhelyezett fogvatartottak részére segítséget nyújtanak tiltott tárgyak bejuttatásához, nem engedélyezett kapcsolattartás folytatásában, egyéb jogosulatlan előny nyújtásában. A megbízhatósági vizsgálatához készített végrehajtási terv a vádlottra konkretizálva tartalmazza, hogy azzal a Szolgálat azt kívánta megállapítani, hogy a fogvatartottakkal napi kapcsolatban álló vádlott a feladatainak ellátása során eleget tesz-e a hivatali kötelességének vagy bűncselekményt követ-e el.

[119] A vizsgálat elrendeléséről szóló határozatot az ügyész jóváhagyta.

[120] A vádlottal szemben a hatóságok tehát megalapozottan, jogilag szabályozott keretek között jártak el.

[121] A megbízhatósági vizsgálatához kapcsolódó végrehajtási terv rögzíti azt, hogy a tárgyalótiszt mire jogosult. Ettől a végrehajtás során nem tért el.

[122] Ekként a megbízhatósági vizsgálat törvényileg szabályozott eljárás keretei között folyt, a tárgyalótiszt a számára hatósági határozatban biztosított eszközöket használta az ellenőrzés során, annak korlátait nem lépte túl, a vádlottat nem helyezte nyomás alá, vele szemben más tiltott vagy tisztességtelen módszert sem alkalmazott.

[123] A megbízhatósági vizsgálat megfelelt az EJEB által kidolgozott kritériumoknak, így nem járt a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértésével sem.

[124] A másodfokú katonai tanács álláspontjával szemben helyesen mutatott rá a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, hogy az előkészítő eljárás lefolytatása a Be. 339. § (3) bekezdése alapján a rendőrség belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerve számára lehetőség és nem törvényi kötelezettség, így annak esetleges elmaradása a helyette alkalmazott megbízhatósági vizsgálatot önmagában nem teszi tisztességtelenné, az annak során beszerzett bizonyítékokat pedig törvénytelenné.

[125] A védő másodfellebbezésével kapcsolatban a Kúria rögzíti, hogy a másodfokú bíróság által hozott felmentő rendelkezésnek értelemszerű velejárója valamennyi hátrányos jogkövetkezmény (büntetés vagy intézkedés) elmaradása. A másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyó rendelkezése kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnjelek lefoglalása megszüntetésével kapcsolatos rendelkezésére, és nem a büntetésre vonatkozó.

[126] A védői fellebbezés a tartalma szerint a másodfokú ítélet indokolását sérelmezi, e körben azt, hogy az ítéletábra a vádlottat az ellene emelt vád szerinti bűncselekmény, a hivatali vesztegetés elfogadása büntette minősített esete [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) és ac) alpont] alól mentette fel annak ellenére, hogy jogi álláspontja szerint is csupán az alapeset megállapítása jöhetett volna egyáltalán szóba {Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa 6.Kbf.28/2024/7. számú ítélet [15] bekezdés}.

[127] E körben helyes az ítéletábra állásfoglalása, mely szerint a felmentő rendelkezés esetén a bűncselekmény eredeti, vád szerinti minősítése az irányadó. El nem követett bűncselekmény minősítésének vizsgálata, arra vonatkozó állásfoglalás szükségtelen, ugyanis kívül esik a büntetőeljárás perrendi keretein.

[128] A Kúria ezt követően azt vizsgálta, hogy a vádlottal szemben milyen büntetés kiszabása szükséges.

[129] A törvény meghatározza a büntetés célját és a büntetés kiszabás elveit [Btk. 79. §, 80. § (1) bekezdés].

[130] A Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelenül joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent.

[131] Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, a számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása.

[132] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során súlyosító körülményként értékelte az általa megállapított bűncselekmény kétszeres minősülését és az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodását. Enyhítő körülményként vette figyelembe az eljárás elhúzódását, a vádlott hosszú szolgálati idejét, azt, hogy korábban még nem állt bíróság előtt, illetve, hogy két gyermek tartásáról gondoskodik.

[133] Tekintettel arra, hogy a Kúria a vádlottat hivatali vesztegetés elfogadása büntetnének alapesetében mondta ki bűnösnek, a bűncselekmény kétszeres minősülése nem súlyosító körülmény.

[134] További súlyosító körülmény azonban, hogy a vádlott a szolgálati ideje alatt több alkalommal volt fenyítve.

[135] A Kúria nyomatékos enyhítő körülményként értékelte a bírósági eljárás – a bűncselekményt az előkészítő ülésen beismerő, és a tárgyalás jogáról lemondó – vádlottnak fel nem róható jelentős elhúzódását.

[136] A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés] egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[137] Mindezek alapján a Kúria úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés kiszabása szükséges, amelynek tartamát – az enyhítő körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel – a Btk. 80. § (2) bekezdésben írt középértéktől eltérve az irányadó büntetési tételkeret alsó határában határozta meg.

[138] A vádlott személyi körülményeire – így különösen a büntetlen előéletére, és arra figyelemmel, hogy két kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Ezért a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésére figyelemmel felfüggesztette, amelynek próbaidejét – az elbírált bűncselekmény tárgyi súlyára tekintettel – a Btk. 85. § (2) bekezdése alapján 2 évben határozta meg.

[139] A Btk. 38. § (2) bekezdése értelmében állapította meg, hogy amennyiben annak végrehajtására sor kerül a vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ebben az esetben a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont].

[140] A jelentős időmúlás miatt a szabadságvesztés büntetés mellett az ügyészség által indítványozott részletekben megfizetendő pénzbüntetés kiszabása a büntetés céljának eléréséhez immár szükségtelen arra is figyelemmel, hogy a vádlott két évig próbaidő hatálya alatt áll majd.

[141] A hivatalos személyként elkövetett korrupciós bűncselekmény jellegére tekintettel a vádlott előzetes bírósági mentesítésére nincs lehetőség [Btk. 102. § (1) bekezdés].

[142] Végezetül a Kúria megjegyzi a következőket.

[143] Ahogyan fentebb már részletesen bemutatta, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa ítéletének [14] bekezdésében írtak ellentétben állnak a Kúria következetes gyakorlatával.

[144] Magyarország Alaptörvénye 25. § (1) bekezdés második mondata szerint a legfőbb bírósági szerv a Kúria. Ugyanezen cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a Kúria a (2) bekezdésben meghatározott igazságszolgáltatási tevékenysége mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

[145] A jogalkalmazás egységének alapja, hogy a Kúria a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 163. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot, a jogegységi panasz eljárásban, valamint a jogorvoslat a törvényesség érdekében folytatott eljárásban hozott határozatát, az általa az ügy érdemében hozott és a hatályon kívül helyező határozatot a Bírósági Határozatok Gyűjteményében digitális formában közzéteszi.

[146] Ehhez kapcsolódik a Be. 561. § (3) bekezdés g) pont rendelkezése, mely szerint az ügydöntő határozat indokolásának tartalmaznia kell azokat az indokokat, amelyek miatt a bíróság – a Be. 649. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló kérdésben – eltért a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától.

[147] E szabályok egyértelművé teszik, hogy a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozata az alsóbb fokú bíróságok számára irányadó a jogszabályok értelmezése során, az attól való eltérés akkor lehetséges, ha a bíróság annak indokát adja.

[148] Jelen ügyben a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elmulasztotta e törvényben megfogalmazott kötelezettségének teljesítését, határozatában ugyanis nem adott számot arról, hogy milyen indokok alapján tért el a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozataitól.

[149] Ekként a Kúria a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség és a védő által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.28/2024/7. számú ítéletét a Be. 624. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a vádlottat bűnösnek mondta ki hivatali vesztegetés elfogadása büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés], és ezért vele szemben 1 év szabadságvesztést szabott ki, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A másodfokú bíróság ítéletének változtatással nem érintett részét – a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés tekintetében – a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[150] *A döntés elvi tartalma*

A szabályszerűen lefolytatott megbízhatósági vizsgálat során elkövetett cselekmény sérti a korrupciós bűncselekmények jogi tárgyaként meghatározott, ekként büntetőjogilag védett közélet tisztaságát. Az elvárttal szembeni cselekvés, vagyis a tényállásszerű magatartás tanúsítása aktuálisan akkor is jogtárgyat sértő (társadalomra veszélyes), ha a véghezvitele éppen a felfedése, megismerhetővé tétele érdekében folytatott, szabályozott keretek közötti eljárás, megbízhatósági vizsgálat során történik.

Az ügydöntő határozat indokolásának tartalmaznia kell azokat az indokokat, amelyek miatt a bíróság eltért a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától [Be. 561. § (3) bekezdés g) pont].

[151] A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. május 13.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.28/2024/7. számú ítélete a Kúria Bhar.III.148/2025/5. számú ítéletében írt változtatással a vádlott tekintetében 2025. május 13. napján jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Budapest, 2025. május 13.

Molnár Ferencné dr. s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző